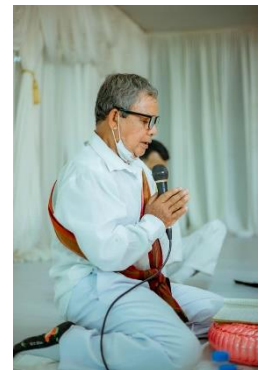

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลจารพัต อำเภอสัขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต
อำเภอสัขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ศาสนาเป็นที่จรรโลงจิตใจของคนในชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธ มีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต ได้เล็งเห็นความสำคัญของศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี จึงได้จัดทำ ฐานข้อมูลศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลจารพัต เพื่อให้ข้อมูลทางศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลจารพัต อำเภอสักระฐิ จังหวัดสุรินทร์ เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลทางศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาข้อมูลทางศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
๑. ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาสถาน	๑
๒. ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี	๒
๓. ฐานข้อมูลด้านเกษตรกรรม	๘
๔. ฐานข้อมูลด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์	๙
๕. ฐานข้อมูลด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด และการละเล่นพื้นบ้าน	๑๑
๖. ฐานข้อมูลด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค	๑๑
๗. ฐานข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรม	๑๓
๘. ทะเบียนประวัติ/ปราชญ์ชาวบ้าน	๑๔

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดศรีวาบริบูรณ์พิสัย (วัดบ้านจารย์)	๑	พระครูโสภาส จารณพิมล	๘	-
๒	วัดศิริสตอชัย	๓	พระครูปัญญา สิริธรรมพิมล	๖	๕
๓	วัดบ้านพันชี	๕	พระมหาเสาร์ สีหสุวรรณปุตโต	๑๕	๒๕
๔	วัดโสภาเปรียง	๑๔	พระสมพร ธมมโชโต	๓	-
๕	พักสงฆ์บ้านกันจารย์	๘	พระวิโรจน์ สมมงโส	๓	-
๖	พักสงฆ์บ้านกะพี	๑๑	พระเลื่อน อธมังสา	๓	-
๗	ที่พักสงฆ์บ้านตะเบงแปน	๑๓	พระสมหวัง	๕	-
๘	พักสงฆ์บ้านโคกขลา	๑๕	-	๒	-
๙	พักสงฆ์บ้านเปรียง	๔	-	๒	-

☞ วัดบ้านพันชี

วัดบ้านพันชี หมู่ที่ 5 ตำบลจารพัด อ.ศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

ประวัติวัดพันชี

ประวัติความเป็นมา

วัดพันชี ตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๔๔ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นวัดเก่าแก่สร้างมาตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๕ ไม่ปรากฏชื่อผู้สร้าง แต่ปรากฏหลักฐานว่า สมัยรัชกาลที่ ๕ ได้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่พ.ศ. ๒๔๔๐ (ร.ศ. ๑๑๖) ขึ้น โดยเปลี่ยนการปกครองเป็นมณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อบ้านและชื่อวัดว่า พันชี ตามภาษาเขมรพื้นบ้านเรียกว่า เซราะเตริยะ โดยตั้งขึ้นตามชื่อต้นไม้ พันชีบ้านชนิดหนึ่งที่มีมากในชุมชน ตั้งอยู่ในเขตตำบลจารพัด เดิมเป็นบ้านจารพัด มีเขียงไชยปกครอง ต่อมาบ้านจารพัดได้รับการยกขึ้นเป็นเมืองศีขรภูมิพิสัย มีหลวงไชยสุริยง (เขียงไชย) เป็นเจ้าเมืองคนแรก บ้านพันชีจึงเป็นชุมชนเก่าแก่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหมู่บ้านแหล่งประวัติศาสตร์ทางโบราณคดีแห่งหนึ่งของจังหวัดสุรินทร์ และวัดพันชี ได้รับการตั้งขึ้นเป็นสำนักสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ (พ.ศ. ๒๔๔๕) และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๖ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

ที่ตั้งและอาณาเขตของวัด

วัดพันชี เป็นวัดราษฎร์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลจารพัด อำเภอสัขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่บ้านตำบลจารพัดจำนวน ๕ หมู่ คือ บ้านพันชี หมู่ที่ ๕ บ้านโคกเจริญ หมู่ที่ ๑๒ บ้านปายาว หมู่ที่ ๒๐ บ้านไทร-บ้านสวาย-บ้านอันทรายเอ็ด หมู่ที่ ๗ และบ้านตะแบก หมู่ที่ ๖

อาณาเขตของวัด

ทิศเหนือ จดถนนสาธารณะ

ทิศใต้ จดถนนสาธารณะ

ทิศตะวันตก จดถนนสาธารณะ

ทิศตะวันออก จดถนนสาธารณะ

ที่ตั้งวัด มีที่วัด จำนวน ๖ ไร่ – งาน ๖๗ ตารางวา ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๒๙๕๗ และมีที่ธรณีสงฆ์จำนวน – ไร่ ๒ งาน ๘๒ ตารางวา ตาม โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๒๙๖๐ โดยโฉนดที่ดินทั้งสองฉบับ ทางวัดได้ส่งไปจัดเก็บไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์เมื่อปีพ.ศ.๒๕๕๖

พระพุทธรูปสำคัญ/โบราณวัตถุ/ปูชนียวัตถุ ภายในวัด

พระประธานประจำอุโบสถปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๕๓ นิ้ว สูง ๗๐ นิ้ว มอบถวายเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ โดยคณะผ้าป่า-กฐินสามัคคี กรุงเทพ – สุรินทร์

พระประธานประจำศาลาการเปรียญปางประทานพร

ขนาดหน้าตัก กว้าง ๖๓ นิ้ว สูง ๘๒ นิ้ว มอบถวายเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ โดยเจ้าคณะจังหวัดนครพนม และ คณะศิษยานุศิษย์วัดพระธาตุพนม

พระพุทธรูปไม้ทาสีทอง ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นวัตถุโบราณจากกรมศิลปากรเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๓ องค์ ดังนี้

๑. พระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะรัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่น พุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชนิดไม้ทาสีทอง ขนาดสูงรวมฐาน ๘๗ เซนติเมตร หน้าตักกว้าง ๓๙ เซนติเมตร

๒. พระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะรัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่น พุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชนิดไม้ทาสีทอง ขนาดสูงรวมฐาน ๙๓.๕ เซนติเมตร หน้าตักกว้าง ๓๖ เซนติเมตร

๓. พระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะรัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่น พุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชนิดไม้ทาสีทอง ขนาดสูงรวมฐาน ๖๗ เซนติเมตร หน้าตักกว้าง ๒๖ เซนติเมตร

เจดีย์สี่ลานียุต เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๔ เมตร สูง ๑๒ เมตร สร้างเสร็จเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้เป็นที่ประดิษฐานอัฐิของอดีตเจ้าอาวาสทุกรูป

กุฏิสี่ลานียุตานุสรณ์ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง ๓ เมตร ยาว ๔ เมตร หลังคามุงกระเบื้องซีแพ็ค สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้เป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของพระครูสี่ลานียุต (ลาน รมณีโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดพันชี

เสนาสนะสำคัญภายในวัด

อุโบสถ เป็นอาคารครึ่งปูนครึ่งไม้ ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร หลังคามุงสังกะสี ประดับช่อฟ้า ใบระกา พระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๕๐ นิ้ว สูง ๑๘๐ นิ้ว ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ใช้เป็นที่ทำสังฆกรรมของพระสงฆ์

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๓๐ เมตร หลังคามุงสังกะสีสรไทย สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้เป็นสถานที่บำเพ็ญบุญกุศลและสาธารณะประโยชน์ต่างๆ

อาคารโรงเรียนพระปริยัติธรรมหลังที่ ๑ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ๒ ชั้น สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้เป็นที่ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร

อาคารโรงเรียนพระปริยัติธรรมหลังที่ ๒ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๑ เมตร ชั้นเดียว สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้เป็นที่ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร

หอพระไตรปิฎก เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๘ เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้เป็นหอเก็บพระไตรปิฎกและหนังสือต่างๆเพื่อเป็นแหล่ง

ค้นคว้าศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณร

หอระฆัง เป็นหอก่ออิฐถือปูนคอนกรีตเสริมเหล็ก ทรงจตุรมุข ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๘ เมตร สูง ๑๕ เมตร จำนวน ๓ ชั้น สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๔๕ ใช้เป็นหอเก็บระฆังและกลอง

เมรุ เป็นเมรุก่ออิฐถือปูนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๘ เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้เป็นที่ฌาปนกิจศพ

กุฏิสงฆ์รวม เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น หลังคามุงกระเบื้องซีแพค มีขนาดกว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๓๖ เมตร สูง ๑๐ เมตร มีจำนวน ๒๗ ห้อง ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ใช้เป็นที่พักของพระภิกษุสามเณร ห้องมุขกลางใช้เป็นห้องประชุม แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

โรงครัว เป็นอาคารทรงไทยคอนกรีตเสริมเหล็ก หลังคามุงสรวไท ขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๐ เมตร ใช้เป็นที่ประกอบอาหาร เก็บอาหารของวัด แล้วเสร็จเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๖๑

การบริหารการปกครองของวัด

วัดพันชี มีเจ้าอาวาสมาแล้วเท่าที่ทราบชื่อจำนวน ๗ รูป ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ลำดับที่ ๑. หลวงตาปุย (ไม่ทราบฉายา) ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๙

ลำดับที่ ๒. หลวงตาสวรรค์ (ไม่ทราบฉายา) ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๖๙ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๐

ลำดับที่ ๓. พระสุน ธรรมโชโต ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๗๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๒

ลำดับที่ ๔. พระครูสีลानุยุต (ลาน รมณีย) ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๑

ลำดับที่ ๕. พระครูสุทนต์กิจจานุกิจ (ทิง ทนตาจาโร) ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๙

ลำดับที่ ๖. พระอธิการการุณย์ ธรรมวโร ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๓

ปัจจุบัน พระมหาเสาร์ สีหสุณณปุตโต ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง ปัจจุบัน

งานการศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ของวัด

โรงเรียนพระปริยัติแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๖๐ เปิดสอนตั้งแต่ชั้น.ธ.ตรี – เอก โดยมีหลวงตาปุย เป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษารูปแรก

โรงเรียนพระปริยัติแผนกบาลี เปิดสอนเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีพระครูสุทนต์กิจจานุกิจ เป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษารูปแรก

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เปิดสอนเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ชื่อว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมพันชีวิทยา พ.ศ. ๒๕๓๗ เปิดสอนตั้งแต่ ม.๑ – ๓ และได้รับอนุญาตให้ขยายเปิดเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.๑-๖ ปีพ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีพระครูสุทนต์กิจจานุกิจ เป็นผู้จัดการรูปแรก และพระมหาอาร์งค์ ธรรมปาโล เป็นครูใหญ่รูปแรก

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๖

จดทะเบียนลำดับที่ ๑๐๑๕ เปิดสอนนักเรียน ๓ ระดับ คือ ชั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นสูง โดยมีพระครูสุทนต์กิจจานุกิจ เป็นผู้อำนวยการรูปแรก

งานการเผยแผ่ของวัด

สถานีวิทยุชุมชนวัดพันชี Fm ๑๐๖.๗๕ Mhz ออกอากาศเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๗

สำหรับเผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ออกอากาศตั้งแต่เวลา ๐๔.๓๐ – ๒๒.๐๐ น. ทุกวัน

โครงการบรรพชาอุปสมบทหมู่พระภิกษุสามเณรภาคฤดูร้อน เริ่มโครงการรุ่นแรกปีพ.ศ. ๒๕๓๕ จัดเป็นประจำทุกปี เพื่ออบรมเยาวชนและส่งเสริมพระภิกษุสามเณรให้เรียนต่อในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต

โครงการอบรมค่ายคุณธรรม ค่ายพุทธราตร จัดอบรมคุณธรรมสำหรับนักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน

กิจวัตรพระภิกษุสามเณรวัดพันชี

เวลา ๐๔.๐๐ น. สัญญาณระฆัง

เวลา ๐๔.๓๐ น. ทำวัตรสวดมนต์เช้า สมาธิภาวนา

เวลา ๐๖.๐๐ น. พัฒนาทำความสะอาดวัด

เวลา ๐๖.๓๐ น. สัญญาณระฆังบิณฑบาต

เวลา ๐๗.๓๐ น. ฉันทาอาหารเช้า

เวลา ๐๙.๐๐ น. ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมภาคเช้า

เวลา ๑๑.๑๐ น. ฉันทาอาหารเพล

เวลา ๑๓.๐๐ น. ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมภาคบ่าย

เวลา ๑๗.๐๐ น. พัฒนาทำความสะอาดวัด

เวลา ๑๘.๓๐ น. ทำวัตรสวดมนต์เย็น สมาธิภาวนา

เวลา ๒๐.๐๐ น. ฉันทาน้ำปานะ

เวลา ๒๑.๓๐ น. จำวัด

วัดได้รับรางวัล/ใบประกาศเกียรติคุณดีเด่นด้านต่างๆ

พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างอำเภอศีร์ษะภูมิ จากคณะสงฆ์อำเภอศีร์ษะภูมิ

พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัด จากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับการยกย่องเป็นวัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่น ระดับจังหวัด จากกรมอนามัย

กระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑	ประเพณีวันขึ้นปีใหม่	ตำบลจารพัด มีประเพณีขึ้นปี ใหม่ ชาวบ้านจะมีการปรุง อาหารพื้นบ้านถวายภัตตาหาร เช้าแด่พระสงฆ์ และมีการ ทำบุญ ตักบาตร ข้าวสาร อาหารแห้ง	วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี	-วัดในเขตพื้นที่ ตำบลจารพัด
๒	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่ง ของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กัน ว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่า เป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ ประกาศหลักธรรมคำสอนของ พระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกัน ในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๓	ประเพณีวันสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็น ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือ ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่ งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิต ของคนไทยมานาน มีการ ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็น เป็นสุข และกิจกรรมต่างๆ มากมาย	วันที่ ๑๒- ๑๕ เมษายน ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต.สระแก้ว ศาสนสถานใน พื้นที่ ฯ
๔	ประเพณีสักการประจำปี ศาลหลักเมืองจารพัด	เป็นงานประจำปีของบ้าน จารพัด และตำบลจารพัด จัด กิจกรรมสักการะ บวงสรวง ศาลหลักเมืองจารพัด มีกิจกรรม ทำบุญ พิธีบวงสรวง และถวาย ภัตตาหาร ตลอดจนมีมหรสพ สมโภช	วันที่ ๑๕ – ๑๖ เมษายน ของทุกปี	ศาลาหลักเมือง จารพัด

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๕	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน ๖ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชนจะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๖	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ ทุกรูปจะต้อง ปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา ๓ เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา และประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๗	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๗	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรง ประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วน พระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและ หน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้ สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เทิดพระเกียรติฯ เช่น การ บำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระ ราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัด นิทรรศการ ประดับธงชาติตาม สถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อ ถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธี ถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ
๘	ประเพณีสารทเดือนสิบ (แซนโฎนตา)	ประเพณีสารทเดือนสิบมีมา ตั้งแต่พุทธกาล คาดว่าเมื่อ พระพุทธศาสนา เป็นการแสดง ความกตัญญูต่อบรรพ บุรุษ ทำบุญอุทิศส่วนกุศล ให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็น โอกาสหนึ่งที่ได้รวมญาติพบปะพื น้องที่อยู่ห่างไกล มีการทำขนม ต่างๆ มากมาย เช่น ขนมไข่ ปลา ขนมลา พอง บ้า ดีข้า กง ก้านบัว ฯ เพื่อจัดหมรับหรือ สำหรับถวายพระสงฆ์ ซึ่งทางวัด จะได้เก็บไว้เป็นเสบียงในช่วงฤดู ฝน จะมีพิธีบังสุกุลบรรพบุรุษที่ ล่วงลับไปแล้ว มีการเซ่นไหว้ และสังสรรค์ในครอบครัว	วันแรม ๑ ค่ำ ถึง แรม ๑๕ เดือนสิบ	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่ - ในครัวเรือน

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๙	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด ๓ เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแผ่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและพึงธรรมเป็นกรณีพิเศษ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๑๐	ประเพณีการทอดกฐิน	การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ ๕ รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ละปีกำหนดให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน ๑ เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยไม่ขาดพรรษาเลย แต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ ๑ ครั้ง การทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลสระแก้วส่วนใหญ่จะเป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการแล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง กลางเดือน ๑๒	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๑	ประเพณีลอยกระทง	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย	วันเพ็ญ(ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือน ๑๒	ในพื้นที่ตำบล และใกล้เคียง
๑๒	วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ พระผู้ทรงกอปรด้วยพระวิริยะอุตสาหะ บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ด้วยพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่เลือกชาติ ศาสนา ที่อยู่ได้พระบรมโพธิสมภารและประเทศชาติ มีความผาสุก และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๓	วันธรรมสวนะ	“วันธรรมสวนะ” เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “วันพระ” หมายถึงการฟังธรรมของชาวไทยพุทธ เมื่อถึงวันธรรมสวนะคือ วันขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ และ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๑๕ ค่ำ พุทธศาสนิกชนจะเตรียมอาหาร ผลไม้ เครื่องสักการะไปวัดเพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์		
๑๔	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน สมัยโบราณมีขั้นตอนต่างๆ หลายขั้นตอน เริ่มจากการเกี่ยวพาราสี การทาบทาม การสู่ขอ และการแต่งงาน เมื่อขบวนเจ้าบ่าวไปถึงบ้านเจ้าสาว มักจะถูกปิดทางไม่ให้เข้าไป ต้องมีการจ่ายค่าผ่านทาง ญาติเจ้าสาวจะจูงมือเจ้าบ่าวไปในห้องประกอบพิธี เมื่อได้มีการตรวจสอบสินสอดทองหมั้นเรียบร้อยแล้ว จึงประกอบพิธีสงฆ์ ถวายภัตตาหาร แล้วมีพิธีกราบหมอน เจ้าบ่าวมอบของขวัญให้เจ้าสาว เป็นอันเสร็จพิธีและมีการเลี้ยงแขก ตกค่ำจะมีพิธีห้อยหอให้คู่บ่าวสาว เรียกว่า “การเรียงสาดเรียงหมอน”	มีการดูฤกษ์ยามวันดี ได้ตลอดทั้งปี	ส่วนใหญ่จะจัดบ้านเจ้าสาวหรือสถานที่ต่างๆ ตามความสะดวก
๑๕	ประเพณีการบวชนาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทนบุญคุณพ่อแม่ การบวชสมัยก่อนต้องบวชกัน ๑ พรรษา ปัจจุบันระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น ๗ วัน ๑๕ วัน ๓๐ วัน การบวชถือได้ว่า ผู้บวชจะได้ศึกษาถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความอดทนอดกลั้น และเข้าใจโลกธรรม	มีการดูฤกษ์ยามวันดี ได้ตลอดทั้งปี	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตร
องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัด

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	นายเตรียมศักดิ์ คำผุย	๓๖/๒ ม.๓ ต.จารพัด
๒	การเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	นายบุญเลิน เลาล้า	๓๐/๓ ม.๑๘ ต.จารพัด
๓	การเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	นายทองอินทร์ มาราศรี	๒๐ ม.๑๘ ต.จารพัด
๔	การเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	นายชวน มีชัย	๒๓ ม.๑ ต.จารพัด
๕	การเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	นายเอกชัย มีชัย	๑๑ ม.๒ ต.จารพัด
๖	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ปัญญาท้องถิ่น	นายบุญเสริม ประสมพันธ์	๕ ม.๒ ต.จารพัด
๗	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่	นายคำสิงห์ ไหมทอง	๖๕ ม.๕ ต.จารพัด
๘	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่	นายภูมิพัฒน์ ไหมทอง	๑๕ ม.๑๔ ต.จารพัด
๙	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน	นายพุดิพงษ์ สำราญ	ม.๑๓ ต.จารพัด

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์
องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม	นางสนทไธ อุปถัมภ์	๑๕ ม.๑ ต.จารพัต
๒	กลุ่มทอผ้าไหมจากสีธรรมชาติบ้านไทร หมู่ที่ ๗	นางสมใจ จำปาทอง	๒๔/๒ ม.๗ ต.จารพัต
๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านด้านการตีเหล็ก	นายเย็น บุญเหลือ	๑๖๓ ม.๗ ต.จารพัต
๔	กลุ่มทอผ้าไหมจากสีธรรมชาติ บ้านโสภาเปริยง หมู่ที่ ๑๔	นางจันทร์รัตน์ แผ่นจันทร์	๔๑ ม.๑๔ ต.จารพัต
๕	กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากเศษวัสดุบ้าน ระกา หมู่ที่ ๒	นางประณีต อินทร์ปรุง	๑๒ ม.๒ ต.จารพัต
๖	กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม	กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม หมู่ที่ ๑ - ๒๐	หมู่ที่ ๑ -๒๐ ต.จารพัต
๗	กลุ่มอาชีพทอเสื่อกก	นายจอย จันทรชื่น	๑๐ ม.๑๘ ต.จารพัต
๘	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าไหมแปรรูป ผลิตภัณฑ์	นางเพ็ญศรี สุขดี	๗๘ ม.๔ ต.จารพัต
๙	เป็นบุคคลสำคัญด้านศิลปะ เช่นช่างศิลป์ แกะสลัก	นายโสม ควรดี	๔๕ ม.๔ ต.จารพัต
๑๐	เป็นผู้มีความรู้ด้านการช่าง เช่น ช่างไม้	นายพันธ์ ศุภนาม	๘๕ ม.๗ ต.จารพัต
๑๑	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นางสุดาภรณ์ ศุภนาม	๗ ม.๗ ต.จารพัต
๑๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านการทอผ้าไหมลายยก ดอก ลวดลายผ้าไหม	นายทวีชัย ฐิจิตร	๙๖/๒ ม.๗ ต.จารพัต
๑๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านช่าง ต่างๆ เช่นช่างไม้ ช่างปูน ฯลฯ	นายเฉลิม ไชยพร	๗๔ ม.๘ ต.จารพัต
๑๔	เป็นผู้มีความรู้ด้านการทำบายศรีสู่ขวัญ	นายสุพล ทราจารย์วัตร	๗๙ ม.๘ ต.จารพัต
๑๕	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นางแดง แม้นจิตร	๒/๕ ม.๘ ต.จารพัต
๑๖	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นายสมอินงาม	๒๕ ม.๘ ต.จารพัต
๑๗	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นายฮวด โอษฐงาม	๗ ม.๑๐ ต.จารพัต

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑๘	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นางปริศนา นามเขตต์	๗๘ ม.๑๐ ต.จารพัต
๑๙	ผู้มีความรู้ความสามารถการทอผ้าไหม ลายยกดอก	นางจรัสศรี ฤกษ์ดี	๖๐ ม.๑๕ ต.จารพัต
๒๐	ผู้มีความรู้ความสามารถการทอผ้าไหม ลายยกดอก	นางสาวสายใจ พวงพูลดี	๒ ม.๑๕ ต.จารพัต
๒๑	ผู้มีความรู้ความสามารถการทอผ้าไหม ลายยกดอก	นายบุญช่วย นพเก้า	๘ ม.๑๕ ต.จารพัต
๒๒	ผู้มีความรู้ความสามารถการทอผ้าไหม ลายยกดอก	นายเสาเอก อินทร์งาม	๑๔ ม.๑๕ ต.จารพัต
๒๓	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นายพวง หอยทอง	๗๘ ม.๑๗ ต.จารพัต
๒๔	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นายวินัย จันทรแดง	๔๕/๑ ม.๑๗ ต.จารพัต
๒๕	เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาการ เช่น กลุ่มอาชีพออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่ทอผ้า แปรรูปผ้าไหม	นายเสวย ไหมทอง	๖๕ ม.๒๐ ต.จารพัต
๒๖	ผู้มีความรู้ความสามารถด้านช่างไม้	นายบุรี สุขดี	๒๐ ม.๒๐ ต.จารพัต

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด และการละเล่นพื้นบ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต

ด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด และการละเล่นพื้นบ้าน

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การแสดงศิลปะพื้นบ้าน(เจริญ)	นายประกอบ มงคล	๒๕ ม.๑๒ ต.จารพัต
๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านพิธีกรรมทางศาสนา แสดงดนตรีพื้นบ้าน (การสืข) การแสดงศิลปะพื้นบ้านอีสานใต้	นายสมจิตร สำนักนิตย	๒๐ ม.๑๑ ต.จารพัต
๓	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับด้านหมอดำแย	นางพะยอม สำนักนิตย	๑๒ ม.๒ ต.จารพัต
๔	เป็นคนสำคัญเป็นนักดนตรีนักร้อง	นายวิชระศักดิ์ มาลาทอง	๒๙ ม.๓ ต.จารพัต
๕	เป็นผู้มีความรู้ด้านการถ่ายภาพ , ตัดต่อวิดีโอ	นายวิศักดิ์ จันทร์หอม	๕๖ ม.๗ ต.จารพัต
๖	เป็นผู้มีความรู้ด้านดนตรี และการสืข	นายเกษรา สมานไทย	๕๖ ม.๑ ต.จารพัต
๗	เป็นผู้มีความรู้ทางด้านการนวด	นางผยอง ไชยพร	๖๐ ม.๒๐ ต.จารพัต

ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ยาสมุนไพรแผนโบราณ	นายสุทัศน์ ไหมทอง	๑๐/๒ ม.๑๒ ต.จารพัต
๒	ขนมไทย	นางน้ำอ้อย ศิริรัตน์	๑๑๒ ม.๑ ต.จารพัต
๓	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับด้านหมอดำแย	นางพะยอม สำนักนิตย	๑๒ ม.๒ ต.จารพัต
๔	เป็นคนสำคัญในเรื่องหมอดินอาสา	นายชอบ กะทิตาสตร์	๕ ม.๓ ต.จารพัต
๕	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหมอสุนไพร	นายสมานไทย ยืนยาว	๒ ม.๓ ต.จารพัต
๖	เป็นคนสำคัญเกี่ยวกับหมอลำผีฟ้า	นายลุน บุญชัย	๑๗ ม.๓ ต.จารพัต
๗	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหมอฟันบ้าน	นายวีระ ตุ่มทอง	๘๖ ม.๔ ต.จารพัต
๘	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหมอดินอาสา	นายสำราญ ยอดเสาร์	๗๙ ม.๔ ต.จารพัต
๙	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการนวดแพทย์แผนไทย	นางสายทิพย์ ไหมทอง	๘๕ ม.๕ ต.จารพัต
๑๐	เป็นผู้มีความรู้ด้านหมอดินอาสา	นายศักดิ์ คำคุณ	๗๕ ม.๕ ต.จารพัต
๑๑	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นายเอน ไหมทอง	๑ ม.๖ ต.จารพัต
๑๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นางสำออง แซ่ตั้ง	๑๐ ม.๖ ต.จารพัต
๑๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นางพูน พันระนาม	๕๖ ม.๖ ต.จารพัต
๑๔	หมอดินอาสา	นายประชิด ตรงแก้ว	๕ ม.๖ ต.จารพัต
๑๕	หมอดินอาสา	นายมิน ประภาสัย	๗๕/๑ ม.๗ ต.จารพัต
๑๖	หมอดินอาสา	นางสไบ ศรีสุข	๖๕/๑ ม.๑๑ ต.จารพัต
๑๗	เป็นผู้มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทย	นายประดับ มั่นยืน	๔๕ ม.๑๓ ต.จารพัต

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑๘	ผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น หมอสมุนไพร	นายประถม จารัตน์	๓๖/๒ ม.๑๓ ต.จารพัด
๑๙	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นายบัญญัติทองดี	๒๐ ม.๑๓ ต.จารพัด
๒๐	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหมอดินอาสา	นายเหลียมทอง ประดับดี	๔๕ ม.๑๔ ต.จารพัด
๒๑	เป็นผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน	นายวร อุปลัมพ์	๔ ม.๑๔ ต.จารพัด
๒๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นายลี แปนแก้ว	๔๕ ม.๑๕ ต.จารพัด
๒๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นางแย่น สมเภาวงศ์	๔/๒ ม.๑๕ ต.จารพัด
๒๔	ผู้มีความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น หมอยา	นายหยัด เพิ่มมี	๕๕ ม.๑๖ ต.จารพัด
๒๕	ผู้มีความรู้ความสามารถด้านการแพทย์แผนไทย	นายคำสิงห์ สำราญดี	๙๙ ม.๑๖ ต.จารพัด
๒๖	ความรู้ความสามารถด้านกีฬาและหมอดินอาสา	นายวัฒนา บุตรสีบสาย	๗ ม.๑๗ ต.จารพัด
๒๗	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นางดำเนิน ช่อจันทร์	๘๕ ม.๑๗ ต.จารพัด
๒๘	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ทำพิธีสู่ขวัญ เรียกวัวญ ศาสนพิธี	นางประมวล คำคุณ	๔๗ ม.๑๗ ต.จารพัด
๒๙	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน	นายสุดท้าย ชัยพร	๘๐ ม.๑๘ ต.จารพัด
๓๐	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหมอดินอาสา	นางอภิสรา ประสมพันธ์	๒๕ ม.๑๘ ต.จารพัด
๓๑	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นายไพบูลย์ สำนักนิตย	๗ ม.๑๙ ต.จารพัด
๓๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นางวันเพ็ญ ยอดเสาร์	๑๒ ม.๑๙ ต.จารพัด
๓๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นางแพะ ชุมพลรักษ์	๒๕/๒ ม.๑๙ ต.จารพัด
๓๔	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น แพทย์แผนไทย	นางผยอง ไชยพร	๔๐ ม.๒๐ ต.จารพัด
๓๕	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยาบ้าน	นายสุข พากเพียร	๗ ม.๒๐ ต.จารพัด

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านศาสนา วัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลจารพัต

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา/พิธีกรรม/ทำขวัญนาค	นายสนุก นพพิบูลย์	๔๕ ม.๑๔ ต.จารพัต
๒	พิธีกรรมทางศาสนา/พิธีกรรมต่างๆ	นายประกอบ มงคล	๑๔ ม.๑๒ ต.จารพัต
๓	พิธีกรรมทางศาสนา/พิธีกรรม/ทำขวัญนาค	นายกันยา สุขอยู่	๘/๑ ม.๓ ต. จารพัต
๔	พิธีกรรมทางศาสนา/พิธีกรรมต่างๆ	นายอิน หมายมี	๑๕ ม.๑๐ ต.จารพัต
๕	พิธีกรรมทางศาสนา/พิธีกรรมต่างๆ	นายลมพัต กิ่งแก้ว	ม.๑ ต.จารพัต
๖	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ปราชญ์ชาวบ้าน	นายธนิกุล อุปถัมภ์	๑๐ ม.๓ ต.จารพัต
๗	เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับศาสนพิธี	นายอุดม พอกพูน	๒๕ ม.๔ ต.จารพัต
๘	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ปราชญ์ชาวบ้าน	นายวน ประยงค์หอม	๕๖ ม.๔ ต.จารพัต
๙	เป็นผู้มีความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ ชาวบ้าน	นายอดิ โตะงาม	๑๑ ม.๕ ต.จารพัต
๑๐	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นายงาม เสาทอง	๗๘/๒ ม.๗ ต.จารพัต
๑๑	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น หมอยา	นายวัน พ่อคำ	๘๕ ม.๑๐ ต.จารพัต
๑๒	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ทำพิธีสู่ขวัญ เรียกขวัญ ศาสนพิธีต่าง ๆ	นายกันยา สุขอยู่	ม.๓ ต.จารพัต
๑๓	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน	นายเฉื่อย ยอดเสาร์	๒ ม.๑๑ ต.จารพัต
๑๔	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน	นายโสม สำนักนิตย	๗๐ ม.๑๑ ต.จารพัต
๑๕	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ยาสมุนไพร	นายอิม แยกทอง	๑๕ ม.๑๒ ต.จารพัต
๑๖	ผู้มีความรู้ด้านศาสนพิธี	นายหิน โอษฐงาม	๖๓/๓ ม.๑๖ ต.จารพัต
๑๗	เป็นผู้มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น ทำพิธีสู่ขวัญ เรียกขวัญ ศาสนพิธี	นายสิ เพิ่มมี	ม.๒ ต.จารพัต

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการหัตถกรรม

นางสมใจ จำปาทอง

๑.ชื่อโครงการ/กิจกรรม

นางสมใจ จำปาทอง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทำผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติ

๒. สถานที่ตั้ง

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๒๔/๒ ม.๗ บ้านไทร ต.จารพัต อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

๓.ชื่อผู้ประสานงาน

นางอรอนิดา ทาระจันทร์

๔.เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๘๕-๕๓๗๘๗๗๖

๕.การดำเนินงาน

นางสมใจ จำปาทอง เป็นผู้มีความรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการย้อมสีผ้าไหมธรรมชาติ การทอผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติ ด้วยไม้ ๙ มงคล หมักโคลนได้ดอกบัว ทำเป็นกลุ่มในหมู่บ้าน มีชื่อเสียงในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ผลงานที่ได้รับการยกย่อง เคยออกรายการทีวีช่องอัมรินทร์ทีวี รายการชื่นใจไทยแลนด์

ผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมไม้แก้มงคลหมักโคลนดอกบัว นางสมใจ จำปาทอง บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๗ ตำบล จารพัต อำเภอสือขภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติไม้แก้มงคลหมักโคลนดอกบัว มีการพัฒนา จากการใช้ประโยชน์จากไม้แก้มงคลที่มีความหลากหลาย นำมาย้อม มีความประณีต สวยงาม ย้อมสีธรรมชาติ จากเปลือกไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มัดหมี่ ลายปราสาทสีขภูมิ ซึ่งเป็นลายที่ทรงคุณค่าด้านประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการออกแบบที่ใช้จินตนาการและความสามารถในการออกแบบ ลวดลายผ้า จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอสือขภูมิ และทอด้วยมือจากฝีมือกลุ่มทอผ้าไหมที่มีทักษะและ ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการหัตถกรรมสิ่งทอ

๑.ชื่อโครงการ/กิจกรรม

นางจันทร์ตนุ แผ่นจันทร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทอผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติ

๒. สถานที่ตั้ง

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๔๑ ม.๑๔ บ้านโสภาเปรี๊ญ ต.จารพัด อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

๓.ชื่อผู้ประสานงาน

นางอรอนิดา ทาระจันทร์

๔.เบอร์โทรศัพท์ที่ใช้ในการติดต่อ

๐๘๕-๕๓๗๘๗๗๖

๕.การดำเนินงาน

นางจันทร์ตนุ แผ่นจันทร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทอผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติ
ปราชญ์ชาวบ้าน มีความรู้ความสามารถด้านการย้อมสีผ้าไหมธรรมชาติ การทอผ้าไหม การทำผ้าพันคอจากผ้าไหม
ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ บ้านโสภาเปรี๊ญ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลจารพัด ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ บ้านโสภาเปรี๊ญ

นางจันทร์ตนุ แผ่นจันทร์

ภูมิปัญญาการสาวไหมพื้นบ้านของเกษตรกรในหมู่บ้านโสภาเปรี๊ญ เป็นกระบวนการผลิตเส้นไหมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไหม หลังจากเสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยวการทำไร่ทำนาแล้ว อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมวิถีชีวิตที่มีการสืบทอดกันมา ของสตรีภายในครอบครัวและหมู่บ้าน คือ แม่จะถ่ายทอดวิธีการสาวไหมโดยการทำให้ดูค่อยๆแนะนำและบอกวิธีการสาวไหมให้บุตรสาวรู้ แล้วบุตรสาวก็นำไปปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ข้าแล้วข้าอีกจนเกิดความชำนาญ เป็นการเรียนรู้ในครอบครัวแล้วค่อยๆขยายไปในหมู่บ้านและชุมชนนั้นๆโดยมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นระยะเวลานานหลายร้อยปีมาแล้วโดยจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นและเพื่อความทันสมัยให้เข้ากับยุคปัจจุบันมากขึ้น เพื่อเป็นที่ต้องการในท้องตลาด รังไหมที่ใช้ในการสาวรังไหมพันธุ์พื้นบ้านที่เลี้ยงเองในครอบครัว ที่ราชการสนับสนุน เช่น ไหมพันธุ์

นางน้อย พันธุ์สำโรง และไหมพันธุ์พื้นบ้านที่เกษตรกรเลี้ยงประจำในแต่ละท้องถิ่น การสาวไหมพื้นบ้าน เป็นกระบวนการ ดึงเส้นไหมออกจากรังไหมผ่านพวกสาวแบบพื้นบ้าน พันเกลียวเส้นไหม แล้วดึงเส้นไหมลงในภาชนะ ซึ่งมีกระบวนการ ปฏิบัติ คือทำการต้มรังไหม ดึงเส้นไหมออกจากรังไหมผ่านพวกสาวแบบพื้นบ้าน พันเกลียวเส้นไหมด้วยมือ หลังจากสาว ไหมเสร็จแล้ว นำเส้นไหมไปกรอใส่อีกทำความสะดวกเส้นไหม บันตีเกลียวเส้นไหม นำไปขึ้นแหล่งเพื่อมัดทำใจไหม เสร็จ แล้วจึงนำไปฟอกย้อมเพื่อทอผ้า

อัตลักษณ์(เอกลักษณ์)/จุดเด่นของผลิตภัณฑ์

ฝีมือแรงงาน และวัตถุดิบเป็นของ คนในชุมชนอย่างแท้จริง จึงทำให้คนในชุมชนมีความผูกพันกัน เหมือนญาติพี่น้อง มีการกระจายได้ให้แก่ชุมชน มีถ่ายทอดขั้นตอนการดำเนินงานจากพ่อ แม่ สู่ลูก หลาน เป็นการรักษาศิลปวัฒนธรรม ที่สืบทอดมายาวนาน คงอยู่กับชุมชนตลอดไป

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบและส่วนประกอบ

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน
ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน
นายสมจิต สำนักนิตย

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๒๐ ม.๑๑ บ้านกะพี้ ต.จารพัต อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

สถานภาพทางครอบครัว สมรส

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการสีซอ การละเล่นศิลปะพื้นบ้าน (กันตรึม)

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพิธีกรรมทางศาสนา
ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพิธีกรรมทางศาสนา
นายสนุก นพพิบูลย์

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๔๕ ม.๑๔ บ้านโสภาเปரியง ต.จารพัต อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

สถานภาพทางครอบครัว สมรส

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เช่นการทำ
พิธีงานแต่งงาน การทำขวัญนาคน เป็นต้น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพิธีกรรมทางศาสนา
ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพิธีกรรมทางศาสนา
นายกัณยา สุขอยู่

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๔๕ ม.๓ บ้านสตอ ต.จารพัด อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

สถานภาพทางครอบครัว สมรส

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เช่นการทำพิธีงาน
แต่งงาน การทำขวัญนาค เป็นต้น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์
ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์
นางสนทไธ อุปถัมภ์

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๔๕ ม.๑ บ้านจารพัด ต.จารพัด อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

สถานภาพทางครอบครัว สมรส

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้าไหม เช่น การกระเปาะจากผ้าไหม การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม เป็นต้น

แบบสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
ทะเบียนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
นายบุญเดิน เลาล้า

การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๐/๓ ม.๑๘ บ้านจารพัต ต.จารพัต อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

สถานภาพทางครอบครัว สมรส

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา มีความรู้ความสามารถด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร การทำเกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง